

राज्यातील पाटबंधारे प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्रातील
जमीन हस्तांतरणादि व्यवहारावर असलेल्या
निर्बंधाबाबत...

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: आरपीए-३४१५/१९९/प्र.क्र.११८/र-४

मंत्रालय, मुंबई - ३२

तारीख: ०९/०८/२०१५

वाचा :-

१. महाराष्ट्र प्रकल्पबाधीत व्यक्तींचे पुनर्वसन अधिनियम, १९७६
२. महाराष्ट्र प्रकल्पबाधीत व्यक्तींचे पुनर्वसन अधिनियम, १९८६
३. महाराष्ट्र प्रकल्पबाधीत व्यक्तींचे पुनर्वसन अधिनियम, १९९९
४. योग्य मोबदला, पारदर्शक भुसंपादन व पुनर्वसन आणि पुर्नस्थापना अधिकाराचा
अधिनियम, २०१३
५. शासन निर्णय क्रमांक:- महसूल व वन विभाग, आरपीए/३४१२/प्र.क्र.१०१/र-४
दिनांक- ०९/०९/२०१४
६. विभागीय आयुक्त, पुणे यांचे पत्र क्र.जा.क्र.पुनर्व/कावि-३/७२४/२०१४, दिनांक-
२३/०२/२०१५
७. जिल्हाधिकारी पुणे यांचे पत्र क्र.जावक नं.जिपुअ/भामा/कावी/२११/१५
दिनांक -१३/०४/२०१५
८. जिल्हाधिकारी भंडारा यांचे पत्र क्र.जिकाभं/पुनर्व/तलाठी/कावि/१६९/२०१५
दिनांक -१०/०६/२०१५

प्रस्तावना :-

राज्यातील पाटबंधारे प्रकल्पांमुळे बाधीत व्यक्तींच्या पुनर्वसनासाठी पाटबंधारे प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्रातील भुधारकांच्या स्लॅबपात्र जमीनीच्या हस्तांतरणादि व्यवहारांवर उपरोक्त कायद्यातील विहीत तरतुदीनुसार निर्बंध घालण्यात आले आहेत. सदरील निर्बंधाच्या अनुषंगाने शासनाने लाभक्षेत्रातील भुधारकांच्या जमीनीच्या ७/१२ वर इतर हक्कातील नोंदीमध्ये पुनर्वसनासाठी राखीव म्हणुन नोंदविण्यात आलेले शेरे उठविण्याबाबत विभागीय आयुक्तांसाठी मार्गदर्शक सुचना निश्चित करण्यासाठी शासन निर्णय क्रमांक:- महसूल व वन विभाग, आरपीए/३४१२/प्र.क्र.१०१/र-४ दि. ०९/०९/२०१४ निर्गमीत केला होता. तथापि, महाराष्ट्र प्रकल्पबाधीत व्यक्तींचे पुनर्वसन अधिनियम १९९९ मध्ये लाभक्षेत्रातील स्लॅबपात्र जमीनीवर निर्बंध लादावयाची तसेच सदर निर्बंध संपुष्टात आणण्याबाबतची स्वयंस्पष्ट कार्यपद्धती विहीत करण्यात आलेली आहे. तसेच शासन निर्णय क्रमांक:- महसूल व वन विभाग, आरपीए/३४१२/प्र.क्र.१०१/र-४ दि. ०९/०९/२०१४ च्या अंमल बजावणीबाबत क्षेत्रीय अधिकायांमध्ये व प्रकल्पग्रस्तांमध्येही संभ्रमाचे वातावरण निर्माण झाले असल्याचे शासनाच्या निर्दर्शनास आल्याने उपरोक्त शासन निर्णय क्रमांक:- महसूल व वन विभाग, आरपीए/३४१२/प्र.क्र.१०१/र-४ दिनांक ०९/०९/२०१४ चा शासन निर्णयाचा पुनर्विचार प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्या अनुषंगाने शासनाने पुढील प्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

- १) राज्यातील पाटबंधारे प्रकल्पामुळे बाधीत व्यक्तींच्या पुनर्वसनासाठी पाटबंधारे प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्रातील भुधारकांच्या स्लॅबपात्र जमिनीच्या हस्तांतरणादी व्यवहारांवर घालण्यात आलेले निर्बंध उठविण्यास मान्यता देणेबाबतचा महसुल व वन विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक:- आरपीए/३४१२/प्र.क्र.१०१/र-४, दिनांक:- ०९/०९/२०१४ तात्काळ रद्द करण्यात येत आहे.
- २) लाभक्षेत्रातील स्लॅबपात्र जमिनीच्या हस्तांतरणादी व्यवहारांवर लादलेले निर्बंधाबाबत महाराष्ट्र प्रकल्पबाधीत व्यक्तींचे पुनर्वसन अधिनियम, १९९९ अन्वये विहीत करण्यात आलेली प्रचलीत कार्यपद्धती यापुढेही अवलंबण्यात यावी.
- ३) आवश्यकतेनुसार प्रकल्पबाधीत लाभक्षेत्रातील स्लॅबपात्र जमिनीच्या हस्तांतरणादी व्यवहारांवर लादलेले निर्बंध उठविण्याची कार्यवाही प्रकरणपरत्वे व अधिनियमात विहीत करण्यात आलेल्या पद्धतीनुसार करण्यात यावी. तथापि संपादनपात्र क्षेत्रावरील शेरे उठविणे तसेच लाभक्षेत्रातुन काही क्षेत्र वगळण्याच्या किंवा लाभक्षेत्र सुधारीत करण्याच्या प्रस्तावास शासन मान्यता घेण्यात यावी.
- ४) विभागीय आयुक्तांनी त्यांचे अखत्यारीत असलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पांमुळे बाधीत व्यक्तींच्या पुनर्वसनासाठी राखीव ठेवण्यात आलेल्या लाभक्षेत्रातील जमीनीच्या संपादनाची कार्यवाही गतीमान करण्यासाठी आवश्यक ती कार्यवाही यथाशीघ्र करण्याबाबत सर्व संबंधीत जिल्हाधिका-यांचा नियमीतपणे आढावा घ्यावा. जिल्हाधिका-यांनी संबंधीत जमीनीच्या संपादनाबाबत कालबद्ध रीतीने आवश्यक ती कार्यवाही चालु ठेवावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१५०८०९१५०४४९०५१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र.रा. मुंदे)
कार्यासन अधिकारी

प्रत,

- १) मा. मंत्री (महसुल, मदत व पुनर्वसन) मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. मंत्री (जलसंपदा), मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. राज्यमंत्री (पुनर्वसन), मंत्रालय, मुंबई

- ४) मा. राज्यमंत्री (महसूल), मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. राज्यमंत्री (जलसंपदा), मंत्रालय, मुंबई
- ६) मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ८) प्रधान सचिव (जलसंपदा), मंत्रालय, मुंबई
- ९) राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- १०) सचिव (मदत व पुनर्वसन), मंत्रालय, मुंबई
- ११) सचिव (वने), मंत्रालय, मुंबई
- १२) सर्व विभागीय आयुक्त
- १३) सर्व जिल्हाधिकारी
- १४) अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, सर्व कार्यासने (पुनर्वसन उपविभाग), महसुल व वन विभाग
- १५) सर्व विशेष भूसंपादन अधिकारी (जिल्हा समन्वय)
- १६) सर्व जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी
- १७) निवड नस्ती (कार्यासन र-४), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई